

Lect. univ. dr. Maria Condor

PSIHOLOGIA VÂRSTELOR

Lect. univ. dr. Maria Condor

PSIHOLOGIA VÂRSTELOR

Copyright © 2012, **Editura Pro Universitaria**

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin
Editurii Pro Universitaria

Nicio parte din acest volum nu poate fi copiată fără acordul
scris al **Editurii Pro Universitaria**

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
CONDOR, MARIA

Psihologia vârstelor / Maria Condor. - București :
Pro Universitaria, 2012

Bibliogr.

ISBN 978-606-647-498-6

159.922.6

CUVÂNT ÎNAINTE

Lucrarea prezentă se adresează îndeosebi studenților care studiază fundamentele psihologiei, sociologia sau fundamentele pedagogiei, precum și celor care, prin natura studiilor lor sau a preocupărilor profesionale, sunt interesați de domeniul psihologiei vârstelor. Fiind un studiu de inițiere în domeniul psihologiei vârstelor, cursul de față îl introduce pe cititor în acest domeniu prin prezentarea noțiunilor fundamentale, oferă o viziune contemporană prin prezentarea principalelor teorii ale dezvoltării și deschide drumul studierii aprofundate atât în domeniul respectiv, cât și în domeniile conexe.

Psihologia vârstelor este, pe de o parte, o arie științifică relativ nouă de la care se așteaptă încă multe răspunsuri, iar pe de altă parte se constituie ca un spațiu de suport pentru alte domenii.

Lucrarea debutează cu prezentarea principalelor teorii care fundamentează domeniul, teorii ce se regăsesc punctual în studiul dezvoltării pe vârste pe parcursul capitolelor.

Alături de dezvoltarea pe coordonatele de vârstă, lucrarea cuprinde și o abordare secvențială pe procese, acolo unde perioada respectivă de vârstă impune o tratare mai extinsă. Cursul cuprinde obiectul și problematica psihologiei vârstelor și dezvoltarea

proceselor psihice la copilul de vârstă antepreșcolară, preșcolară și școlarul mic.

Lucrarea abordează activități psihice, de limbaj și comunicare, jocul, învățarea școlară și creația. Familia ocupă și ea un rol important în creșterea și dezvoltarea copilului într-o societate contemporană.

Se înțelege că, în cadrul acestei lucrări, nu poate fi acoperită integral tematica extrem de vastă a psihologiei dezvoltării; sperăm însă în posibilitățile de completare a cursului, atât cu extinderi teoretice, cât și cu studii aplicate, fapt care constituie și obiectul de perspectivă.

Așa cum sublinia Vasile Pavelcu în anul 1964, „psihologia este o lumină indispensabilă înțelegerii, apropierii și ascensiunii umane.“

„Eu cred că psihologia trebuie să se ocupe mai mult de problemele importante ale poziției omului în lumea de azi și spun acest lucru deoarece toate problemele importante ale omului – război și pace, exploatare și fraternitate, ură și dragoste, boală și sănătate, înțelegere și neînțelegere, fericire și nefericire – conduc la o mai bună înțelegere a naturii umane și la o psihologie cu aplicații distincte pentru viața omului“, preciza Abraham H. Maslow în anul 1970.

Montaigne spunea în anul 1588 că „cei care se preocupă de cercetarea faptelor omului nu întâmpină dificultate mai mare decât să le lege la un loc și să le analizeze în aceeași lumină.“

S. L. Rubinstein afirma în anul 1957: „a înțelege omul pentru a-l perfecționa, aceasta este adevărata menire a psihologiei.“

„Arta de a fi psiholog nu se învață, ci se trăiește și se experimentează, deoarece nu există un complex de canoane care să-ți dea cheia misterelor psihice, a structurilor diferențiale ale vieții sufletești. Nu ești un psiholog bun dacă tu însuși nu ești un subiect de studiat, dacă materialul tău psihic nu oferă zilnic o complexitate și un inedit care să excite curiozitatea ta continuă. Nu te poți iniția în misterul altuia, dacă tu însuși n-ai un mister în care să te inițiezi“ spunea Emil Cioran în anul 1934.

Cu deosebit respect pentru studenții noștri și un OMAGIU în prag de sărbătoare, „Nașterea Domnului“, adus distinsei conduceri a Universității Creștine „Dimitrie Cantemir“, reprezentată prin Rector Doamna prof. univ. dr. Corina Dumitrescu, Domnul Președinte prof. univ. dr. Momcilo Luburici și fondatoarei Facultății de Științe ale Educației Doamna Decan conf. univ. dr. Gabriela Pohoăț, Domnului Decan al Facultății de Istorie prof. univ. dr. Constantin Hlihor, Doamnei Decan prof. univ. dr. Violeta Negrea și Doamnei conf. univ. dr. Carmen Duțu de la Facultatea de Limbi și Literaturi Străine, D-rei dr. Diana Sztancs și tuturor colegilor.

Cu mulțumiri,
Lect. univ. dr.
Maria Condor

COMPETENȚE GENERALE ȘI SPECIFICE

1. Cunoaștere și înțelegere (*cunoașterea și utilizarea adecvată a noțiunilor specifice disciplinei*)

1.1 Identificarea de termeni, relații, procese, perceperea unor relații și conexiuni în cadrul disciplinei psihologia vârstelor;

1.2 Utilizarea corectă a termenilor de specialitate din domeniul psihologiei vârstelor;

1.3 Definirea/nominalizarea de concepte ce apar în activitatea didactică în învățământul preșcolar și primar;

1.4 Dezvoltarea capacității de adaptare la noi situații apărute pe parcursul activității didactice.

2. Explicare și interpretare (*explicarea și interpretarea unor idei, proiecte, procese, precum și a conținuturilor teoretice și practice ale disciplinei*)

2.1 Generalizarea, particularizarea, integrarea unor aptitudini sau comportamente în cicluri sau etape de dezvoltare;

2.2 Realizarea de conexiuni între capacități, temperament, comportament;

2.3 Argumentarea unor enunțuri în relația partenerială profesor-familie;

2.4 Dezvoltarea capacității de organizare și planificare a activității didactice pe etape de vârstă și dezvoltare;

2.5 Dezvoltarea capacității de analiză și sinteză în procesul de luare a deciziilor didactice.

3. Instrumental-aplicative (*proiectarea, conducerea și evaluarea activităților practice specifice; utilizarea unor metode, tehnici și instrumente de investigare și de aplicare*)

3.1 Stabilirea unor relaționări între elementele ce caracterizează activitățile de pedagogie a învățământului preșcolar și școlar;

3.2 Descrierea unor stări, sisteme, procese, fenomene ce apar pe parcursul activității didactice;

3.3 Transpunerea în practică a cunoștințelor dobândite în cadrul cursului;

3.4 Dezvoltarea abilităților de cercetare, creativitate în domeniul psihologiei vârstelor;

3.5 Dezvoltarea capacității de a concepe proiecte și de a derula activități de aplicare a psihologiei vârstelor în activitatea didactică;

3.6 Dezvoltarea capacității de soluționare și negociere a eventualelor neînțelegeri apărute în percepția procesului didactic și de dezvoltare a preșcolarului sau școlarului.

4. Atitudinale (*manifestarea unei atitudini pozitive și responsabile față de domeniul științific/cultivarea unui mediu științific centrat pe valori și relații democratice /promovarea unui sistem de valori culturale, morale și civice/valorificarea optimă și creativă a propriului potențial în activitățile științifice/implicarea în dezvoltarea instituțională și în promovarea inovațiilor științifice/angajarea în relații de parteneriat cu alte persoane/instituții cu*

responsabilități similare /participarea la propria dezvoltare profesională)

4.1 Reacția pozitivă la sugestii, cerințe, sarcini didactice, satisfacția de a răspunde la întrebările preșcolarilor, școlarilor sau familiilor acestora;

4.2 Implicarea în activități științifice în legătură cu disciplina psihologia vârstelor;

4.3 Acceptarea unei valori atribuite unui obiect, fenomen, comportament, etc. conform psihologiei vârstelor;

4.4 Capacitatea de a avea un comportament etic în grupul profesional de apartenență sau în relația cu familiile;

4.5 Capacitatea de a aprecia diversitatea și multiculturalitatea aspectelor pedagogice;

4.6 Abilitatea de a colabora cu specialiști din alte domenii.

